

Üniversite Öğrencilerinde Üniversiteler Arasında Yatay Geçiş Algılarının İncelenmesi: Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi Örneği¹

Survey Among The University Students About Their Awareness Of Inter-University Undergraduate Transfer: The Case Of The Kafkas University Faculty Of Education

İkram ÇINAR

Kafkas Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü

İlk Kayıt Tarihi: 05.12.2014

Yayına Kabul Tarihi: 25.03.2015

Özet

Bu çalışmanın temel amacı, Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi (KÜEF) öğrencilerinin üniversiteler arası yatay geçiş algılarını bazı sosyo-demografik değişkenler açısından ortaya koymaktır. Bu doğrultuda araştırmanın alt amaçları, KÜEF öğrencilerinin başka üniversitelere yatay geçiş sebeplerinin, program, cinsiyet, öğretim türü ve ikamet ettiği bölge değişkenlerine göre; anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemektir.

Öğrenciler, Üniversite Seçme ve Yerleştirme Sınavında Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesine yerleştirildikleri halde çeşitli sebeplerle birinci yılın sonundan itibaren başka üniversitelere giderek okuldan ve Kars'tan ayrılmaktadırlar. Bu durum Kars ve Kafkas Üniversitesinin olduğu kadar benzer özellikler taşıyan yeni kurulmuş taşra üniversitelerinin de sorunudur.

Tarama modelinde betimsel bir araştırma niteliğini taşıyan bu araştırma sonucunda, öğrencilerin başka üniversitelere yatay geçiş yapmalarının en önemli nedeni olarak "Olumsuz Akademisyenlik" bulunmuştur. Bunun ardından sırasıyla "Şehrin Etkisi", "Öğretim Süreci", "Akademisyen-Öğrenci İlişkileri" nedenleri gelmektedir. Yatay geçişte en düşük etki ise "Üniversitenin Etkisi" boyutuna aittir.

Anahtar kelimeler: Üniversitelerarası yatay geçiş, yükseköğretim, şehrin üniversiteye etkisi, şehir-üniversite etkileşimi, öğrenci memnuniyeti

Abstract

The main purpose of this study with the quality of a research in descriptive survey model is to reveal the awareness of the Kafkas University Faculty of Education (KÜEF) about the interuniversity undergraduate transfer in view of certain socio-demographical variants. Sub-purposes of the research in this direction intend to ascertain whether the causes of the undergraduate students' transfers to other universities display a meaningful difference as per the variants of program, gender, teaching type, and place of residence of the students.

1. Bu araştırma, 7. Eğitim Yönetimi ve Denetimi Kongresi Malatya, 24-26 Mayıs 2012. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi ve EYEDDER tarafından düzenlenen kongrede sunulan sözlü bildirinin geliştirilmiş halidir.

Despite being placed to the Kafkas University Faculty of Education upon the University Selection and Placement Examination, Students tend to go to other universities for various reasons, and leave Kars after the end of the first educational year. This is a problem not unique to Kars and Kafkas University, but common among the newly established provincial universities with similar characteristics.

In the wake of the research, "Negative Academicianhip" has been singled out as the most important cause of undergraduate students' transfers to other universities. "City's Effect", "Teaching Process", "Academician-Student Relations" are successively ranked after it. The least effective factor in the undergraduate transfers appertains to the "University's Effect".

Keywords: *Interuniversity undergraduate transfers, higher education, city's effect on the university, city-university interaction, student satisfaction*

1. Giriş

Yakın geçmişte il ve bölgelerinin kalkınmasını isteyen insanlar, politikacılardan fabrika gibi yatırımlar isterken, günümüzde artık üniversite veya yüksekokul isteme eğilimi içindedirler. Bu talebin altında yatan sebep üniversitelerin yüksek katma değerli faaliyetleri geliştirme ve bölgeye çekmede mobil sermaye oluşumu ve endojen (kendi kaynaklarıyla) kalkınmadaki başarısını etkileyen bilgi yaratılması ve transferi sürecindeki rollerinden kaynaklanır (Çetin 2007). Bunun sonucu açılan üniversite ve yüksekokullar, şehre binlerce gencin gelmesine, harcamalarıyla şehir ekonomisini canlandırmasına, kültür alışverişi sağlanmasına yol açmakta ve genç nüfusun artışıyla şehre hareketli bir yaşam gelmesine sebep olmaktadır. Üniversitelerin bölgesel kalkınmadaki rolleri değişik araştırmalara konu olmuştur. Jeffrey (2001), üniversite ve yeni bölgeselleşme olgusu, Kniazev (2004) bölgesel kalkınmada üniversite stratejisi, Newlands (2003) öğrenme bölgelerinde üniversitelerin rolü, Çetin (2007) bölgesel kalkınma ve girişimci üniversiteler, Sürmeli (2008) Anadolu Üniversitesi'nin Eskişehir'e etkileri konulu çalışmalar yürütmüşlerdir. Bu çalışmalar, üniversitelerin bölgesel kalkınmanın önemli dinamiklerinden biri olduğunu ortaya koymuştur.

Üniversitenin şehir yönü olduğu kadar, öğrenci yönü de bulunmaktadır. Üniversite öğrencilerinin büyük bir kısmı ailelerinden ayrı olarak başka bir kentte öğrenimlerini sürdürmek durumunda kalmaktadır. Dolayısıyla öğrenciler yeni bir çevrede tanımadığı bireylerle ilişki kurma ve geliştirme, barınma, beslenme, ekonomik zorlukları aşma, sosyal ve kültürel gereksinimlerini karşılama, toplumsal baskılar ve gençliğin kendine özgü genel sorunları gibi birtakım sorunlarla karşı karşıya kalmaktadır. Bir araştırmada üniversite öğrencilerinin en önemli gördükleri ilk üç sorun sırasıyla "ekonomik sorunlar ve temel gereksinimleri karşılayamama", "öğretim programlarıyla ilgili sorunlar" ve "öğretim elemanlarıyla ilgili sorunlar" olarak belirlenmiştir (Şahin, Şahin Fırat ve diğerleri 2009).

Eynur ve diğerleri (2013) öğrencilerin benzer kişilik özelliklerine sahip öğretim elemanları ile muhatap oldukları, öğretim elemanları arasında akademik başarıyı ölçme ve değerlendirme noktasında farklı yaklaşımları gördükleri, bununla birlikte öğretme becerilerinde bölümler arasında farklı memnuniyet düzeylerinin olduğu, öğretim elemanlarını bölümlerine göre daha detaylı bir bilgi düzeyinde görmek istedikleri ve bu yetersizliğin de kendilerini mesleğe hazırlamada etkilediklerini belirttiklerini yaptıkları

araştırmayla ortaya koymuştur.

Öğrenciler hedeflerine ulaşmak için fakültelerinden çeşitli beklentiler içine girerler. Bu beklentiler, öğretim etkinliklerinin düzenlenmesinden barınmaya, eğitimsel sorunlarının çözümünden, danışmanlık hizmetine kadar uzanan geniş bir alanı kapsayabilir. Öğrencilerin beklentilerinin karşılanma düzeyi hem başarılarını hem de doyum düzeylerini etkiler. Beklentiler karşılanmadığı zaman şikayetler ve doyumсуuzluk artar. Ekinci ve Burgaz (2007) tarafından yapılan çalışmada, öğrencilerin akademik başarının ölçülmesi ve değerlendirilmesi noktasında hassas oldukları, öğretim elemanlarının ders çalışmalarını tam ve zamanında etkin bir şekilde yapmalarını bekledikleri yönünde bulgular sunmaktadır. Çalışmada “öğretim elemanlarının sınav, proje, ödev ve etkinliklerde adil ve ayrımcı olmayan bir değerlendirme ve notlandırma yapmaları” ve “derslerde yapılan eğitim/öğretim etkinliklerinin kalitesinin yüksek olması” konularında beklenti düzeyinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Bir başka çalışmada ise okuldaki öğretmenlerin ve personelin arkadaşça yaklaşımlarının öğrenci memnuniyetini artırdığı saptanmıştır (Ward, 1995).

Araştırmanın yapıldığı Kafkas Üniversitesi Kars’tadır. Üniversite kuruluncaya kadar çökmüş bir ekonomiye sahip olan Kars, üniversite açıldıktan ve öğrenci sayısı arttıktan sonra ekonomi, sanayi ve kültürel yönlerden gelişme göstermiştir. Ancak her şehirde bir üniversite açmak özellikle taşradaki üniversiteler arasında öğrenci sayısını artırma yolunda rekabete yol açmıştır. Bu durum taşra üniversitelerini aleyhine geliştirmektedir. Coğrafi, iklim, kalkınmışlık ve öğrenciye sunulan hizmetler yönünden rekabet edebilirliği düşük olan il ve üniversiteler öğrenci kaybetmeye başlamıştır. Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi’nin (KÜEF) de son beş yılda değişik sınıflardan 482 öğrencisi yatay geçişle başka üniversitelere gitmiştir. Örneğin Fen Bilgisi Öğretmenliğinin birinci sınıfına 60 öğrencinin kaydı yapılmışken, aynı grubun son sınıfında 22 öğrenci öğrenim sürdürmektedir. Üniversitenin öğrenci işleri biriminin kayıtlarına göre fakülteden ayrılanlar başka üniversitelere yatay geçiş yaparak gitmektedir.

Üniversiteler temel olarak öğrenci memnuniyetini en üst düzeye, memnuniyetsizliği ise en alt düzeye indirerek öğrenciler tarafından sürekli tercih edilmeyi, üniversite sıralamalarında üst sıralarda yer almayı hedeflemektedirler (Şahin 2009: 107; Akbıyık 2013). Öğrencilerin okuldan ayrılmaları üniversite ve şehrin öğrenci beklentilerini karşılamadığı biçiminde anlaşılabilir. Kars şehri ve Kafkas Üniversitesi diğer şehir ve üniversitelerle rekabet edememektedir. Öğrencilerin hem üniversiteye hem de Kars şehrine olan ekonomik ve kültürel katkıları azalmaktadır. Benzer koşullara sahip diğer taşra üniversitelerinde de aynı sorunlar yaşandığı veya yaşanabileceği söylenebilir. Bu sorunu çözmek için sorunun sebeplerini araştırmak gerekmektedir.

Kafkas Üniversitesi, 1992 yılında, Kars, Ardahan, Artvin ve Iğdır illerine yönelik olarak kurulmuş, zaman içinde diğer illerde de üniversitelerin açılmasıyla sadece Kars ilinde hizmet üreten bir üniversite olmuştur. Kafkas Üniversitesi 2011-2012 eğitim öğretim yılı bahar yarıyılında 8 fakülte, 3 yüksekokul, 5 meslek yüksekokulu, 3 enstitü, 1 devlet konservatuvarı ve 12 araştırma ve uygulama merkezi vardır. Toplam 617 öğretim elemanı ve 12.790 öğrencisi vardır. Kafkas Üniversitesi, henüz fiziki yerleşimini tamamlamamış ve bütünlüklük bir yerleşke içine girememiştir. Üniversitenin fakülte ve birimleri şehrin değişik yerlerine dağılmış durumdadır. Yerleşimi doğru gelişmemiş

yerleşkelerde, mekânsal kopukluklar nedeniyle farklı fakülteler arasında interdisipliner eğitim programları geliştirilememekte, seminer odaları, laboratuvarlar, konferans salonları gibi birimler ortaklaşa kullanılmamaktadır. Bir üniversite yerleşkesi yapılıırken amaç; akademik, idari personel ve öğrencilerin üniversiteye bakış açılarını olumlu yönde etkileyerek beklentilerini yükseltmektir (Kuşat Gürün 2004: 100).

Eğitim Fakültesinde 2011-2012 eğitim yılında, 1950 öğrenci ve 43 öğretim elemanı görev yapmaktadır. Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesindeki programların üst sınıflarındaki öğrenci sayısının dikkati çekecek kadar azalması bu araştırmanın yapılma gerekçesini ortaya çıkarmıştır. Üniversitenin öğrenci işleri biriminden alınan verilere göre 2006-2011 yılları arasında Eğitim Fakültesinin çeşitli programlarından 482 öğrenci kaydını sildirerek ayrılmıştır.

Bu durum Kars ve Kafkas Üniversitesinin olduğu kadar benzer özellikler taşıyan yeni kurulmuş taşra üniversitelerinin de sorunudur. Yatay geçiş yoluyla öğrenci kaybı taşra şehir ve üniversiteleri açısından aleyhte bir rekabettir ve bu rekabeti taşra üniversitelerinin bu koşullarda kazanmaları kolay olmayacaktır (Okumuş ve Duygun, 2008; Şahin ve diğerleri, 2009; Bülbül, 2012; Osmanoğlu ve Kaya, 2013). Bu doğrultuda, öğrenci kaybına yol açtığı düşünülen şehrin imkân ve koşulları, üniversitenin öğrencilere sunduğu imkânlar ve eğitimin kalitesini irdelerek KÜEF öğrencilerinin görüşleri doğrultusunda öğrenci geçişlerinin sebeplerini bazı değişkenlere göre araştırmak bu çalışmanın amacını oluşturmaktadır.

Bu doğrultuda araştırmanın alt amaçları, KÜEF öğrencilerinin başka üniversitelere yatay geçiş sebepleri; 1-Program, 2- Cinsiyet, 3- Öğretim türü, 4- İkamet ettiği bölge değişkenlerine göre; şehrin etkisi, öğretim süreci, üniversiteden memnuniyet, olumsuz akademisyenlik ve akademisyen öğrenci ilişkileri açısından anlamlı bir farklılık göstermekte midir? sorularına cevap aranmıştır.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Modeli

Bu çalışmanın temel amacı, Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencilerinin üniversiteler arası yatay geçiş algılarını bazı sosyo-demografik değişkenler açısından ortaya koymaktır. Bu bağlamda çalışma tarama modelinde betimsel bir araştırma niteliğini taşımaktadır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır (Karasar, 2005, s.77). Bu çalışmayla da öğrencilerin ölçeğin uygulandığı andaki tutumları ve sosyo-demografik durumları ortaya konmaya çalışılmıştır.

Araştırma genel tarama modelinde betimsel bir çalışmadır. Genel tarama modeli, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da evrenden alınacak bir grup üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2009).

2.2 Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın çalışma evrenini, 2011–2012 öğretim yılının bahar döneminde

Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesinde okuyan öğrenciler oluştururken (n=1950), çalışma örneklemini yansız olarak belirlenen bu evrenden oranlı tabakalama tekniğiyle seçilen 358 öğrenci oluşturmuştur.

Tablo 1’de örnekleme alınan öğrencilerin bölüm, bölge ve öğretim türüne göre dağılımı yer almaktadır.

Tablo 1. Örnekleme Seçilen Öğrencilerin Bölüm, Bölge ve Öğretim Türüne Göre Dağılımı

Alanı	Evren	Örneklem	Örneklemdeki Oran %	Bölge	n	%	Öğr Türü	n	%
Okul Önc	156	36	10,1	Güneyd.	103	28,8	NÖ	218	60,9
Sınıf Öğr.	580	119	33,2	Doğu An	98	27,4	İÖ	140	39,1
Türkçe Ö.	368	73	20,4	İç Anad	41	11,5			
Sosyal B	363	60	16,8	Akdeniz	59	16,5			
Fen Bil.	360	50	14,0	Karaden	26	7,3			
PDR	123	20	5,6	Ege	12	3,4			
				Marmara	19	5,3			
Toplam	1950	358	100	Toplam	358	100	Toplam	358	100

Araştırmada örnekleme ait betimsel veriler şöyledir: Öğrencilerin programlara göre dağılımı, Okul Öncesi % 10,1, Sınıf Öğretmenliği % 33,2, Türkçe % 20,4, Sosyal B Bilgiler % 16,8, Fen Bilgisi % 14, PDR % 5,6’dır. Örneklemdeki öğrencilerin % 28,8’i Güneydoğu, % 27,4’ü Doğu Anadolu, % 11,5’i İç Anadolu, % 16,5’i Akdeniz ve % 7,3’ü de Karadeniz bölgesinden gelenler oluşturmuştur. Diğerleri ise Ege ve Marmara bölgelerinden gelmişlerdir. KÜEF öğrencilerinin çoğunluğunun (% 56,2) Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden geldikleri görülmektedir. Örneklemdeki 358 öğrencinin % 49,4’ü kız, % 50,6’sı erkek öğrencidir. Örneklemdeki öğrencilerin % 86,6’sı “mümkün olsaydı başka bir üniversiteye geçmek ister miydiniz” sorusuna “evet”, % 13,4’ü ise “hayır” diye cevap vermişlerdir.

2.3. Veri Toplama Aracının Geliştirilmesi

Araştırmacı tarafından bağımsız değişkenlerle ilgili veri toplamak ve kişisel özellikleri betimlemek amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” ve yine araştırmacı tarafından geliştirilen “Üniversitede Yatay Geçiş Ölçeği” (ÜYGÖ) adı verilen ölçme aracıyla veri toplanmıştır.

Araştırmada öğrencilere “giden arkadaşlarınız neden gitti ve sizi burada rahatsız eden olgular nelerdir” sorularına kompozisyon yazarak cevap istenmesiyle başlanmıştır. Bu yazılardan ve literatür taramalarından sonra madde havuzu oluşturulmuştur. 79 maddeli taslak ölçek alan uzmanı, akademisyen ve öğrencilerden oluşan 20 kişiye inceletirilmiş ve 30 madde konuya ilgisizliği ve benzer maddelerin olduğu gibi gerekçelerle elenmiştir. Kalan 49 madde öğrencilere uygulanmış ve faktör analizi sırasında 22 maddeli bir ölçek elde edilmiştir. Üniversitede Yatay Geçiş Ölçeği (ÜYGÖ) olarak adlandırılan bu ölçek 22 maddeden oluşmuş ve 6’lı Likert tipi olarak değerlendirilmiş, beş boyutlu bir ölçektir. Ölçekteki seçenekler sırasıyla; (1) Kesinlikle Katılmıyorum,

(2) Katılmıyorum, (0) Fikrim yok, (3) Arasına/Kısmen katılıyorum, (4) Katılıyorum, (5) Tamamen katılıyorum biçimindedir ve “Fikrim yok” seçeneği puan ile değerlendirilmemiştir. Ölçek maddeleri olumsuz olduğu için veriler girildikten sonra istatistiksel işlemler öncesinde tersten puanlanmıştır.

Ölçeğin yapı geçerliliği için faktör analizi yapmadan önce verilerin faktör analizine uygunluğunu sınama açısından Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) testi yapılmıştır. KMO’da örneklem büyüklüğü değerinin .50’den düşük olmaması gerekir ve bu değer 1’e yaklaştıkça ölçme aracının ölçme uygunluğunun o düzeyde arttığı kabul edilir (Kalaycı 2006). Analiz sonuçlarına göre ölçeğin KMO değeri ,84’tür (n=358). Bu değer verilerin faktör analizi yapabilmek için yeterli ve ölçme uygunluğunun “iyi” düzeyde olduğunu gösterir (Çokluk, Şekercioğlu ve Büyüköztürk 2012, 207). Bartlett’in bütünlük testi sonucu da 2866,064, anlamlılık düzeyi $p < 0.00$ olarak çıkmıştır. (Serbestlik derecesi 231’dir.) $X^2(231) = 2866,064$; $p < .01$. Bu sonuç da verilerin çok değişkenli normal dağılımdan geldiğini ve dolayısıyla faktör analizinin yapılabileceği anlamına gelmektedir (Çokluk vd, 2012, 219). Ölçeğe açıcı faktör analizi, varimax döndürmesi yapılmıştır. Yapılan işlem sonucu beş faktörlü bir ölçek elde edilmiştir. Açıklanan toplam varyans 58,711’dir. Ölçeği oluşturan beş faktörün açıkladıkları varyans oranları sırasıyla şöyledir: Birinci faktör varyansın % 26,624, ikinci faktör % 11,488, üçüncü faktör % 8,773, dördüncü faktör 6,531 ve beşinci faktör 5,295’dir. Maddelerle ilgili olarak tanımlanan beş faktörün faktör yük değerlerinin aralığı ise ,844 ile ,451 arasında değişmektedir. Bu analiz ile ölçeğin yapı geçerliği sağlanmıştır. Ölçeğin birinci faktöründe 6, iki, üç, dört ve beşinci faktörde 4 madde yer almaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 22, en yüksek puan 110’dur. Birinci faktörde en düşük puan 6, en yüksek 30 puandır. Diğer faktörlerde alınabilecek en düşük aritmetik ortalama puanı 4 iken en yüksek 20 puandır. Ölçeğin alt boyutlarından alınabilecek düşük puanlar o boyutun yatay geçişte etkisinin azlığı, yüksek puanlar ise etkisinin çokluğu şeklinde değerlendirilmiştir.

Tablo 2. Faktörlerin adları, yükleri ve Cronbach Alfa güvenilirlik katsayıları

Faktör No	Faktör Adı	Faktör Yüğü %	Madde aralığı *	Cronb. Alfa	Faktör Yük değeri aralığı
1	Şehrin Etkisi	26,6	1-6	,845	,595- ,833
2	Öğretim süreci	11,4	7-10	,752	,683- ,753
3	Üniversitenin Etkisi	8,7	11-14	,734	,599 -,844
4	Olumsuz Akademisyenlik	6,5	15-18	,746	,516- ,835
5	Akademisyen-öğrenci ilişkileri	5,2	19-22	,640	,451- ,729
Toplam		58,7	1-22	,860	,451 - ,844

* Madde numaraları faktör analizinden sonra verilmiştir.

Ölçme aracının toplam Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı ,86’dır. Cronbach Alpha değeri .80 ile 1.00 arasında ise ölçek yüksek derecede güvenilirdir (Akbulut, 2010: 80). Tablo 2’de de görüldüğü gibi boyutların Cronbach Alpha değerleri sırasıyla birinci boyut; ,845, ikinci boyut; ,752, üçüncü boyut; ,734, dördüncü boyut; ,746, beşinci boyut ise ,640 ve toplamda ,860’tır.

2.4. Verilerin toplanması ve analizi

Oranlı tabakalama tekniğine göre seçilen örneklem doğrultusunda 2011-2012 öğretim yılı bahar döneminde sınıflara gidilerek araştırmanın amacı anlatılmış, gönüllü öğrencilere örneklem sayısındaki kadar ölçek ve kişisel bilgi formu dağıtılmış ve doldurulduktan sonra toplanmıştır.

Araştırmada önce verilerin parametrik testlerin genel koşullarını sağlayıp sağlamadığı kontrol edilmiştir. Verilerin parametrik testlerin koşullarını cinsiyet, lise türü ve sınıf boyutunda sağladığı, normal dağılım gösterdiği ve varyansların homojen olduğu belirlenmiştir.

Çalışmada, veri analizinde tanımlayıcı testler, Faktör analizi, frekans analizi, one-way ANOVA, post hoc (çoklu karşılaştırma), t testi ve Kruskal-Wallis testi yapılmıştır. Analizler SPSS 18 yazılımında yapılmıştır.

3. Bulgular

Bulgular; araştırmanın alt amaçları doğrultusunda alt başlıklar altında sırasıyla verilmiştir.

3.1. Boyutlara İlişkin Betimsel Veriler

Tablo 3'te Ölçeğin boyutlarına ilişkin betimsel veriler yer almaktadır.

Tablo 3. Boyutlara/Faktörlere İlişkin Betimsel İstatistikler

Boyutlar	n	\bar{X}	Ss
Şehrin Etkisi	358	13,55	6,14
Öğretim Süreci	358	10,68	4,37
Üniversitenin Etkisi	358	6,67	3,07
Olumsuz Akademisyenlik	358	14,53	4,61
Akademisyen-Öğrenci İlişkileri	358	8,81	3,65
Boyutlar Toplam	358	54,26	14,97

Tablo 3 incelendiğinde, öğrencilerin en yüksek puanı “Olumsuz Akademisyenlik” boyutuna verdiği ($\bar{X}=14,53$) görülmektedir. Bunun ardından “Şehrin Etkisi” boyutuna ($\bar{X}=13,55$), “Öğretim Süreci” boyutuna ($\bar{X}=10,68$), Akademisyen-Öğrenci İlişkileri boyutuna ($\bar{X}=8,81$), en düşük aritmetik ortalama ise “Üniversitenin Etkisi” boyutuna ($\bar{X}=6,67$) verilmiştir.

3.2. Programlara/Bölgümlere göre

Bölgümlere göre ölçüğe ilişkin ortalama, standart sapma ve tek yönlü varyans analizi sonuçları, Tablo 4'te yer almaktadır.

Tablo 4. Programlara Göre Ölçeğin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

	Alan	n	\bar{X}	Ss	Kareler Top	Sd	Kareler Ort	F	P
Şehrin Etkisi	Okul Ön.	36	14,11	5,16	304,20	5	60,84	1,623	,153
	Sımf Ö.	119	13,82	6,69	13192,28	352	37,47		
	Türkçe Ö.	73	13,39	5,72	13496,49	357			
	Sosyal B.	60	12,76	5,40					
	Fen B.	50	12,46	6,57					
	PDR	20	16,60	6,36					
	Toplam	358	13,55	6,14					
Öğretim Süreci	Okul Önc	36	9,63	4,45	437,45	5	87,49	4,808	,000
	Sımf Öğr	119	10,60	3,81	6405,50	352	18,19		
	Türkçe	73	9,13	3,70	6842,96	357			
	Sosyal	60	11,90	4,88					
	Fen	50	11,58	5,17					
	PDR	20	12,85	3,89					
	Toplam	358	10,68	4,37					
Üniversitenin Etkisi	Okul Önc	36	6,22	2,17	165,93	5	33,18	3,634	,003
	Sımf Öğr	119	6,18	2,56	3214,83	352	9,13		
	Türkçe	73	6,24	2,61	3380,76	357			
	Sosyal	60	6,96	2,87					
	Fen	50	8,02	4,35					
	PDR	20	7,70	4,36					
	Toplam	358	6,67	3,07					
Olumsuz Akademisyenlik	Okul Önc	36	14,91	4,31	204,80	5	40,96	1,946	,086
	Sımf Öğr	119	14,43	4,38	7408,14	352	21,04		
	Türkçe	73	14,08	4,52	7612,95	357			
	Sosyal	60	15,76	5,16					
	Fen	50	13,32	4,96					
	PDR	20	15,50	3,53					
	Toplam	358	14,53	4,61					
Akademisy Öğren İlişk	Okul Önc	36	9,44	3,77	103,66	5	20,73	1,565	,169
	Sımf Öğr	119	8,68	3,47	4664,16	352	13,25		
	Türkçe	73	8,97	3,85	4767,83	357			
	Sosyal	60	8,96	3,81					
	Fen	50	7,78	3,30					
	PDR	20	10,05	3,83					
	Toplam	358	8,81	3,65					
Toplam	Okul Önc	36	54,33	12,17	2213,98	5	442,79	2,003	,078
	Sımf Öğr	119	53,73	15,08	77804,27	352	221,03		
	Türkçe	73	51,83	14,05	80018,25	357			
	Sosyal	60	56,36	15,16					
	Fen	50	53,16	16,74					
	PDR	20	62,70	14,92					
	Toplam	358	54,26	14,97					

Tablo 4 incelendiğinde öğrencilerin bölümlere göre şehrin etkisi ($\bar{X}=16,60$), öğretim süreci ($\bar{X}=12,85$), akademisyen öğrenci ilişkileri boyutlarında ($\bar{X}=10,05$) ve toplamda ($\bar{X}=62,70$) en yüksek aritmetik ortalaması PDR'ye ait iken, üniversitenin etkisi boyutunda Fen Bilgisi Öğretmenliği, ($\bar{X}=8,02$) olumsuz akademisyenlik boyutunda da Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programı öğrencileri ($\bar{X}=15,76$) en yüksek aritmetik ortalama puanı almışlardır.

Tablo 4'te görüldüğü gibi öğrencilerin başka üniversitelere yatay geçiş yapmalarında Öğretim Süreci [$F(5-357)=4.808, p<0.05$] ve Üniversitenin Etkisi boyutlarında [$F(5-357)=3.634, p<0.05$] anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak için Tukey HSD testi yapılmıştır. Bu testle, farklılıkların hangi gruplar arasında ve hangi grup lehinde olduğu araştırılmıştır. Tukey_HSD analiz sonucuna göre, farkın öğretim süreci boyutunda PDR ($\bar{X}=12.85$) ile OÖÖ ($\bar{X}=9.63$), Sınıf Öğretmenliği ($\bar{X}=10.60$), Türkçe öğretmenliği bölümleri ($\bar{X}=9.13$) arasında olduğu; üniversitenin etkisi boyutunda ise hem Fen BÖ ($\bar{X}=8.02$) ile OÖÖ, Sınıf Öğretmenliği ($\bar{X}=6.18$) ve Türkçe Öğretmenliği programları ($\bar{X}=6.24$) arasında, hem de PDR ($\bar{X}=7.70$) ile Sınıf Öğretmenliği bölümlerinde ($\bar{X}=6.18$) eğitim görenler arasında olduğu görülmektedir. Anlamlı farklılığın ortaya çıktığı her iki boyutta da PDR bölümünün aritmetik ortalamasının diğer bölümlere göre oldukça yüksek olduğu dikkat çekmektedir. Öğretim sürecinin öğrenim görülen bölüme göre farklılık göstermesinin öğrencilerin görüşlerini farklılaştırdığı şeklinde yorumlanabilir.

3.3. Cinsiyet

Cinsiyete göre ölçüğe ilişkin ortalama, standart sapma ve bağımsız gruplar için t testi sonuçları, Tablo 5'te verilmektedir.

Tablo 5. Cinsiyete Göre Ölçüğe İlişkin Ortalama, Standart Sapma ve t- Testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	Sd	t	P
Şehrin Etkisi	K	177	13.78	6.09	355.9	706	.481
	E	181	13.32	6.20			
Öğretim Süreci	K	177	10.59	4.27	355.7	401	.689
	E	181	10.77	4.48			
Üniversitenin Etkisi	K	177	6.70	3.26	349.1	201	.841
	E	181	6.64	2.89			
Olumsuz Akademisy.	K	177	14.93	4.13	345.6	1.639	.106
	E	181	14.14	5.03			
Akadem-Öğren. İlişk.	K	177	9.04	3.61	356.0	1.176	.240
	E	181	8.59	3.69			
Toplam	K	177	55.06	13.90	351.3	.999	.318
	E	181	53.48	15.94			

$P<.05$

Bağımsız t-testi analiz sonuçlarına göre, katılımcıların Kafkas Üniversitesinde öğrenimlerine devam etmek istememe nedenleri cinsiyete göre $\alpha=.05$ düzeyinde anlamlı bir farklılık ($t_{351.3}=999, p=.318$) göstermemektedir. Bu durum, öğrencilerin ölçeğe ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkeninden etkilenmediği şeklinde yorumlanabilir.

3.4. Öğretim Türü

Öğretim türü değişkenine göre ölçeğe ilişkin ortalama, standart sapma ve bağımsız gruplar için t testi sonuçları, Tablo 6'da verilmektedir.

Tablo 6. Öğretim Türüne Göre Ölçeğe İlişkin Ortalama, Standart Sapma ve t-Testi Sonuçları

Boyut	Öğretim türü	n	\bar{X}	Ss	Sd	t	P
Şehrin Etkisi	1.Öğretim	218	14.34	6.24	311.7	3.07	.002*
	2.Öğretim	140	12.32	5.80			
Öğretim Süreci	1.Öğretim	218	10.77	4.28	283.8	.45	.653
	2.Öğretim	140	10.55	4.53			
Üniversitenin Etkisi	1.Öğretim	218	6.58	3.02	287.2	.66	.510
	2.Öğretim	140	6.80	3.15			
Olumsuz Akademisyenlik	1.Öğretim	218	14.70	4.28	259.5	.85	.393
	2.Öğretim	140	14.27	5.09			
Akademisyen Öğrenci İlişk.	1.Öğretim	218	8.23	3.44	265.5	.49	.619
	2.Öğretim	140	8.93	3.97			
Toplam	1.Öğretim	218	55.14	13.98	263.2	1.38	.166
	2.Öğretim	140	52.90	16.34			

$P < .05$

Öğretim türü bazında katılımcıların boyutlara ilişkin görüşleri ilişkisiz t-testi analizine göre, Şehrin Etkisi boyutunda anlamlı farklılık [$t_{311.7}=3.07, P<.01$] göstermektedir. Birinci öğretime devam edenlerin ($\bar{X}=14.34$) 2. Öğretim öğrencilerinden ($\bar{X}=12.32$) farklı düşündükleri ortaya çıkmıştır. Birinci öğretim öğrencileri, ikinci öğretim öğrencilerine oranla üniversiteden ayrılmada şehrin etkisinin daha çok olduğunu düşünmektedir.

Öğretim süreci [$t_{283.8}=.45, P=.653$], Üniversitenin etkisi [$t_{287.2}=.66, P=.510$], olumsuz akademisyenlik [$t_{259.5}=.85, P=.393$], akademisyen-öğrenci ilişkileri [$t_{265.5}=.49, P=.619$] boyutları ile genel olarak toplamda [$t_{263.2}=1.38, P=.166$] katılımcıların görüşleri arasında öğretim türü açısından anlamlı farklılık bulunmamıştır.

3.5. İkamet Edilen Bölge

İkamet edilen bölge, yani öğrencinin bu üniversiteye gelmeden önce yaşadığı yer, değişkenine göre ölçeğe ilişkin ortalama, standart sapma ve bağımsız gruplar t testi sonuçları, Tablo 7'de verilmektedir.

Tablo 7. Bölgelere Göre Örneklem Boyutlara İlişkin Görüşlerine İlişkin Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Sonuçları

	Boyut / Bölge	n	\bar{X}	Ss	Kareler Toplamı	Kareler Ort	F	P
Şehrin Etkisi	Doğu	98	13,34	6,756	188,564	6	,829	,548
	Güneyd.	103	13,07	6,189	13307,928	351		
	Karadeniz	26	13,15	6,044	13496,492	357		
	İçanadolu	41	15,43	4,934				
	Marmara	19	13,10	6,199				
	Ege	12	14,33	6,826				
	Akdeniz	59	13,57	5,693				
Toplam	358	13,55	6,148					
Öğretim Süreci	Doğu	98	10,95	4,563	12,613	6	,108	,995
	Güneyd.	103	10,50	4,267	6830,347	351		
	Karadeniz	26	10,46	4,300	6842,961	357		
	İçanadolu	41	10,65	3,889				
	Marmara	19	10,63	3,499				
	Ege	12	10,50	4,738				
	Akdeniz	59	10,72	4,943				
Toplam	358	10,68	4,378					
Üniversitenin Etkisi	Doğu	98	6,60	2,742	44,032	6	,772	,592
	Güneyd.	103	7,14	3,781	3336,730	351		
	Karadeniz	26	6,11	2,534	3380,763	357		
	İçanadolu	41	6,53	3,091				
	Marmara	19	6,10	2,330				
	Ege	12	6,00	1,758				
	Akdeniz	59	6,62	2,858				
Toplam	358	6,67	3,077					
Olumsuz Akademisyenlik	Doğu	98	13,90	4,515	433,603	6	3,533	,002*
	Güneyd.	103	13,30	4,513	7179,350	351		
	Karadeniz	26	15,57	4,509	7612,953	357		
	İçanadolu	41	15,51	4,759				
	Marmara	19	16,15	3,700				
	Ege	12	15,50	3,896				
	Akdeniz	59	15,89	4,725				
Toplam	358	14,53	4,617					
Akademisyen Öğrenci İlişkileri	Doğu	98	8,42	3,663	127,228	6	1,604	,145
	Güneyd.	103	8,96	3,923	4640,605	351		
	Karadeniz	26	8,07	2,965	4767,832	357		
	İçanadolu	41	8,53	3,025				
	Marmara	19	8,21	3,521				
	Ege	12	11,08	4,601				
	Akdeniz	59	9,45	3,539				
Toplam	358	8,81	3,654					
Toplam	Doğu	98	53,24	15,807	889,936	6	,658	,684
	Güneyd.	103	52,99	15,283	79128,321	351		
	Karadeniz	26	53,38	14,079	80018,257	357		
	İçanadolu	41	56,68	13,966				
	Marmara	19	54,21	13,180				
	Ege	12	57,41	13,446				
	Akdeniz	59	56,28	15,079				
Toplam	358	54,26	14,971					

Tablo 7’de görüldüğü üzere, bölgelere göre katılımcıların boyutlara ilişkin puanlarının (Anova) tek yönlü varyans analizinde olumsuz akademisyenlik boyutunda ($P=.002$) anlamlı bir farklılık bulunmuştur [$F=3.533;P<.01$]. Bu önemli farklılığın hangi bölgelerden gelen katılımcılar arasında ortaya çıktığını belirlemek üzere çoklu karşılaştırma Tukey testi yapılmıştır.

Farklılığın hangi bölgelerden gelen öğrenci görüşlerinden kaynaklandığını gösteren çoklu karşılaştırma Tukey testi sonuçlarına ilişkin Tablo 7 incelendiğinde, olumsuz akademisyenlik boyutunda; Doğu Anadolu bölgesinden gelen öğrencilerin Marmara ve Akdeniz Bölgelerinden gelen öğrencilerden; Güneydoğu Anadolu Bölgesinden gelenlerin Karadeniz, İç Anadolu, Marmara ve Akdeniz Bölgesinden gelenlerden; Karadeniz ve İç Anadolu’dan gelenler Güneydoğu Anadolu’lulardan; Marmara ve Akdeniz Bölgesinden gelenler Doğu ve Güneydoğu Anadolu’dan gelen öğrencilerden farklı düşündükleri görülmektedir. Diğer bir ifadeyle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden gelen öğrenciler, olumsuz akademisyen tutumlarını diğer bölgelerden gelen öğrencilerden farklı değerlendirdikleri söylenebilir.

4. Sonuç ve Öneriler

Üniversite öğrencilerinin ara sınıflarda başka üniversitelere yatay geçiş yapma sebeplerinin araştırıldığı bu çalışmada, yatay geçişler program, sınıf, cinsiyet, öğretim türü, öğrencinin aylık harcaması, ikamet ettiği bölge ve imkânı olması halinde başka üniversiteye geçip geçmeyeceği değişkenlerine göre de araştırılmıştır. Araştırma için geliştirilen geçerlik ve güvenilirliği iyi düzeyde bulunan beş boyutlu ÜYGÖ ölçeği kullanılarak veri toplanmış ve analizler yapılmıştır.

Analiz sonucunda, ölçeğin alt boyutlarına ilişkin veriler incelendiğinde, öğrenciler başka üniversitelere yatay geçiş yapmalarının en önemli nedeni olarak “Olumsuz Akademisyenlik”i ifade ettikleri görülmüştür. Bunun ardından sırasıyla “Şehrin Etkisi”, “Öğretim Süreci” ve “Akademisyen-Öğrenci İlişkileri” gelmektedir. En düşük aritmetik ortalama ise “Üniversitenin Etkisi” boyutuna aittir. Kafkas Üniversitesi Eğitim Fakültesi öğrencileri başka üniversitelere geçme isteklerinin en önemli nedeni olarak olumsuz akademisyenliği ileri sürmektedir. Öğrenciler, kendilerini yetiştiren akademisyenleri ayrımcı ve yetersiz görmektedir. Bu koşullarda yetişecek öğretmen adaylarının nitelikleri tartışılır olacaktır. Bu durum yeterli öğretim kadrosu sağlanmadan açılan eğitim fakültelerinin genel bir sorunu olarak düşünülebilir. Bu gün ülkemizde çok sayıda eğitim fakültesi yetersiz öğretim kadrosuna rağmen çok sayıda program açarak gereğinden çok fazla ve oldukça niteliksiz biçimde öğretmen adayı yetiştirmektedir.

Öğrencilerin yatay geçiş nedenlerinden şehrin etkisi değerlendirildiğinde, programlara/bölgelere göre şehrin etkisi, öğretim süreci, akademisyen öğrenci ilişkileri ve toplamda en yüksek aritmetik ortalama PDR programı öğrencilerine aittir. Öğrenciler şehrin sağladığı sosyal imkânların yetersizliğini dile getirmişlerdir. Bu duruma küçük nüfusa sahip illerde faaliyet gösteren taşra üniversitelerinin çoğunda rastlamak mümkündür. Öğretmen adaylarının sosyal aktivite imkânı bulduklarında şehirden memnuniyetlerinin artacağı düşünülebilir. Bu sonuç Üskül’ün (1990), İmamoğlu ve Gültekin’in (1993), Yeşilyaprak, Öztürk ve Kısaç’ın (2001), Erdoğan, Şanlı ve Bekir’in (2005) ve

Biber'in (2013) öğrencilerin üniversitenin sağladığı sosyal imkân ve etkinlikleri araştırdıkları çalışmalarda ortaya çıkardıkları sonuçlar ile de paralellik göstermektedir.

Üniversitenin etkisi boyutunda Fen Bilgisi Öğretmenliği, olumsuz akademisyenlik boyutunda da Sosyal Bilgiler Öğretmenliği programı öğrencileri en yüksek aritmetik ortalama puanı almışlardır. Tukey HSD analiz sonucuna göre, farkın öğretim süreci boyutunda PDR ile Okul Öncesi Öğretmenliği, Sınıf Öğretmenliği, Türkçe öğretmenliği bölümleri arasında olduğu; üniversitenin etkisi boyutunda ise hem Fen BÖ ile OÖÖ, Sınıf Öğretmenliği ve Türkçe Öğretmenliği programları arasında, hem de PDR ile Sınıf Öğretmenliği bölümlerinde eğitim görenler arasında olduğu görülmektedir. Anlamli farklılığın ortaya çıktığı her iki boyutta da PDR programı öğrencilerinin aritmetik ortalamasının diğer programlara göre oldukça yüksek olduğu dikkati çekmektedir. Osmanoğlu ve Kaya'nın (2013) KÜEF Sınıf Öğretmenliği programında yaptığı araştırma sonuçları da öğretmen adaylarının eğitimin kalitesini sorunlu olarak niteledikleri ortaya çıkmıştır. Topsakal ve İplik'in (2013) araştırmasında da üniversite öğrencilerinin algıladıkları kalite düzeyi en çok akademik personel boyutuyla ilişkili olduğu gösterilmiştir.

Cinsiyete değişkenine göre gruplar arasında anlamlı bir farklılık ortaya çıkmamıştır. Bu sonuç Öğrencilerin yatay geçiş nedenlerine ilişkin görüşlerinin cinsiyet değişkeninden etkilenmediği şeklinde yorumlanabilir.

Öğretim türü değişkenine göre katılımcıların boyutlara ilişkin görüşleri Şehrin Etkisi boyutunda anlamlı farklılık göstermektedir. Birinci öğretime devam edenlerin ikinci öğretim öğrencilerinden farklı düşündükleri ortaya çıkmıştır. Birinci öğretim öğrencileri, ikinci öğretim öğrencilerine oranla üniversiteden ayrılmada şehrin etkisinin daha çok olduğunu düşünmektedir. Bu durumun nedenleri nitel araştırma teknikleri ile ortaya konabilir.

İkamet edilen bölge değişkenine göre katılımcıların boyutlara ilişkin puanlarının (Anova) tek yönlü varyans analizinde olumsuz akademisyenlik boyutunda anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Farklılığın hangi bölgelerden gelen öğrenci görüşlerinden kaynaklandığını gösteren çoklu karşılaştırma Tukey testi sonucunda, olumsuz akademisyenlik boyutunda; Doğu Anadolu bölgesinden gelen öğrencilerin Marmara ve Akdeniz Bölgelerinden gelen öğrencilerden; Güneydoğu Anadolu Bölgesinden gelenlerin Karadeniz, İç Anadolu, Marmara ve Akdeniz Bölgesinden gelenlerden; Karadeniz ve İç Anadolu'dan gelenler Güneydoğu Anadolu'lulardan; Marmara ve Akdenizliler Doğu ve Güneydoğulu öğrencilerden farklı düşündükleri görülmektedir. Diğer bir ifadeyle Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgelerinden gelen öğrenciler, olumsuz akademisyen tutumlarını diğer bölgelerden gelen öğrencilerden farklı olarak değerlendirmişlerdir. Ölçeğin bu boyutundaki maddeler siyasi ve din/mezhep ayrımcılığına işaret etmektedir. Diğer bölgelerden gelen öğrenciler, yatay geçişlerde olumsuz akademisyenlik etkisini nispeten daha düşük olarak değerlendirmişlerdir. Bu sonuç, Osmanoğlu ve Kaya'nın (2013) KÜEF'teki araştırmasında okul yönetiminin tüm öğrencilere adil davranmadığı sonucuya da tutarlıdır.

Bu çalışmada öğrencilerin yatay geçiş yapmalarında en etkili değişkenin olumsuz akademisyenlik olduğu görülmüştür. Akademisyen etkisi sadece üniversiteden ayrılmada değil, başka birçok konuda etkilidir. Bu etkiyi ortaya koyan çok sayıda araştırma

söz konusudur ve sonuçları bu araştırmanın sonuçlarıyla paraleldir (Tütüncü ve Doğan, 2003; Tüzün ve Devrani, 2008; Açıan ve Saydan, 2009; Tayyar ve Dilşeker, 2012). Araştırmalarda yükseköğretim öğrencilerinin üniversitenin kendilerine sunmuş olduğu hizmetlerin kalitesine ilişkin algılarının ve algıladıkları imaj düzeyinin, memnuniyet düzeylerinin, sadakatlerinin ve tavsiye etme düzeyleri ölçülmüş ve bazı değişkenlerin arasındaki ilişkiler tespit edilmiştir. Araştırma sonucuna göre olumsuz akademisyenlik ve şehrin imkânlarının yetersizliği öğrencilerin başka üniversitelere yatay geçişle gitmelerine sebep olmaktadır. Üniversiteler öğrenci memnuniyetini ne kadar çok sağlarsa daha fazla sadakati olan ve üniversitesini başkalarına tavsiye eden öğrenciler sahip olacak ve uzun dönemde ayakta kalabileceklerdir. Taşra üniversitelerinde şehir halkı öğrencilere yaklaşımı ve şehrin imkânlarının öğrencileri şehre bağlayacak biçimde düzenlenmesi öğrencileri üniversitede tutma açısından önemli bir katkı olacaktır.

Öneriler

Taşradaki üniversitelerin kurumsal açıdan gelişmesi için öğretim üyesi değiş tokuşu (rotasyon) gibi uygulamalar teşvik edilebilir.

Şehir halkının üniversite öğrencilerine bakışı üzerine yerel basın, kanaat önderleri ve kitle örgütleri harekete geçirilebilir.

Öğretim elemanlarının öğrencilere yaklaşım konusunda bilgileri güncellenebilir.

Öğretim elemanı sayısı açısından yeterli olmayan eğitim fakültelerinin kapatılması veya eleman yetiştirilmesi yoluna gidilebilir.

Bu araştırmada olumsuz akademisyenlik öğrencilerin yatay geçişlerini en çok en çok etkileyen etmen olarak ortaya çıkmıştır. Yapılacak nitel araştırmalarla olumsuz akademisyenliğin değişkenleri ortaya konabilir.

5. Kaynakça

- Açıan, B. ve R. Saydan. (2009). Öğretim elemanlarından kalite özelliklerinin değerlendirilmesi: Kafkas üniversitesi İİBF örneği. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 13(2). 225-253.
- Akbulut, Y. (2010). Sosyal bilimlerde SPSS uygulamaları. İstanbul: İdeal Kültür Yayıncılık.
- Akbiyık, Y. (2013). Üniversite ve kent. *Bolu Olayı*. <<http://www.boluolay.com/bolu/universite-ve-kent-h17521.html>> 26.7.2013. Erişim: 27.01.2015.
- Biber, A.Ç. (2013). Öğretmen adaylarının ilköğretim matematik öğretmenliği lisans programı hakkındaki memnuniyet düzeylerinin araştırılması: Kastamonu üniversitesi eğitim Fakültesi örneği. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. Cilt 21, No 3. Ss. 1253-1270
- Bülbül, T. (2012). Yükseköğretimde okul terki: Nedenler ve çözümler. *Eğitim ve Bilim*. 2012, Cilt 37, Sayı 166. 219-235.
- Çetin, Murat. (2007). Bölgesel kalkınma ve girişimci üniversiteler. *Ege Akademik Bakış*. 7(1) 2007: 217-238.
- Ekinci, E. ve Burgaz, B. (2007). Hacettepe üniversitesi öğrencilerinin bazı akademik hizmetlere ilişkin beklenti ve memnuniyet düzeyleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Sayı:33, p.120-134.

- Erdogan S., Şanlı H.S. ve Bekir H.Ş. (2005). Gazi üniversitesi, eğitim fakültesi öğrencilerinin üniversite yaşamına uyum durumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 13/2: 479-496.
- Eynur, B.R., Kalkavan, A., Demirel, M., Demirel D.H., Eynur, A., ve Tepe, Z.G. (2013) Dumlupınar üniversitesi'nin öğretmen yetiştiren bölümlerinde hizmet kalitesinin öğrenci memnuniyet ölçeği ile değerlendirilmesi. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, Issue 5 Year 2013. 175-205.
- İmamoğlu, O. ve Gültekin Y.Y. (1993). Önerilen dengelenmiş toplumsal birey modeli ışığında üniversite gençliğinin sorunları. *Psikoloji Dergisi*, Cilt:8, Sayı, 30: 27-41.
- Jeffrey, C. (2001). The resurgence of regional governments, universities and the “new regionalism”. *ACU Conference of Executive Heads*. Cyprus (22-26 April) 1-6.
- Kuşat Gürün, Derya. 2004. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi'nin tanıtımı. *Üniversite Yerleşke Planlama ve Çevre Düzenlemesi I. Ulusal Çalıştayı* 16-18 Ekim 2003. Malatya: İnönü Üniversitesi.
- Kalaycı, Ş. (2006). *SPSS uygulamalı çok değişkenli istatistik teknikleri*. Asil Yayın Dağıtım, Ankara.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi* (20. Baskı). Ankara: Nobel.
- Kniazev, E. (2004). University strategy in regional development. *In Entrepreneurialism and the Transformation of Russian Universities: New Trends in Higher Education, International Institute for Educational Planning*. Edited by Kniazev, E., Pelikhov, N., Sandgren, A. ve Toivonen, N., UNESCO, 151-159.
- Newlands, D. (2003). The role of universities in learning regions. Paper presented for ERSA 2003 Congress, University of Jyväskylä, Finland. (27-30 August) 1-20.
- Okumuş, A ve A. Duygun. Eğitim hizmetlerinin pazarlanmasında hizmet kalitesinin ölçümü ve algılanan hizmet kalitesi ile öğrenci memnuniyeti arasındaki ilişki. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt 8, Sayı 2: 17-38.
- Osmanoğlu, D.E ve H.İ. Kaya. (2013). Öğretmen adaylarının yükseköğretime dair memnuniyet durumları ile öznel iyi oluş durumlarının değerlendirilmesi: Kafkas üniversitesi örneği. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Sayı 12, Sonbahar 2013. 45-70.
- RG (Resmi Gazete). 2010. “Yükseköğretim Kurumlarında Önlisans ve Lisans Düzeyindeki Programlar Arasında Geçiş, Çift Anadal, Yan dal ile Kurumlar Arası Kredi Transferi Yapılması Esaslarına İlişkin Yönetmelik.” Resmi Gazete, Sayı: 27561. 24 Nisan 2010.
- Sürmeli, F. (Ed), Taşçı, D., Gökalp, E., Kumtepe, E.G., Kumtepe, A.G, Toprak, E., Tosunoğlu, T., Sürmeli, A. (2008) Anadolu Üniversitesinin Eskişehir'e Etkileri ve Şehrin Üniversiteyi Algılayışı. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi.
- Şahin, A. E. (2009). Eğitim fakültesinde hizmet kalitesinin eğitim fakültesi öğrenci memnuniyet ölçeği (EF-ÖMÖ) ile değerlendirilmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 37: 106-122.
- Şahin, İ., N. Şahin-Fırat, Y.R. Zoraloğlu, K. Açıkgöz. (2009). Üniversite öğrencilerinin öğrenimlerini sürdürmelerinin önündeki engeller. *Eğitim Bilim Toplum Dergisi*. Cilt: 7, Sayı: 28: 6-20.
- Şahin, İ., N. Şahin-Fırat, Y.R. Zoraloğlu, K. Açıkgöz. (2009). Üniversite öğrencilerinin sorunları. *e-Journal of New World Sciences Academy*. 2009, Volume: 4, Number: 4. P.1435-1449.
- Tayyar, N ve Dilşeker, F. (2012) Devlet ve vakıf üniversitelerinde hizmet kalitesi ve imajın öğrenci memnuniyetine etkisi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Bahar 2012 Sayı 28. 184-203.
- Topsakal, Y ve F.N. İplik. (2013). Üniversite öğrencilerinin kalite algıları ile memnuniyet ve tavsiye etme düzeyleri arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik bir araştırma. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*. 10 (2) Aralık 2013.
- Tütüncü, Ö. ve Ö.İ. Doğan. (2003). Müşteri tatmini kapsamında öğrenci memnuniyetinin ölçülmesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü uygulaması. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. Cilt 5, Sayı 4. 130-151.

- Tüzün, İ.K. ve T.K. Devrani. (2008). Müşteri memnuiyeti ve çalışan etkileşimi üzerine bir araştırma. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*. Ekim 2008. 3(2). 13-24
- Üskül, Z. (1990), Taşra üniversitelerinin kültürel etkinlikleri ve Eskişehir Anadolu Üniversitesi örneği, *Yükseköğretimde Sorunlar ve Çözümler*. Cem Yayınevi, İstanbul, s. 289-294.
- Ward, C. (1995). American Indian high school competition in rural southeastern Montana. *Rural Sociology*, 60 (3), 416-434.
- Yeşilyaprak, B., Öztürk, B. ve Kısaç, İ. (2001). Gazi Üniversitesi Mesleki Eğitim Fakültesi öğrencilerinin fakülteye ilişkin algı ve değerlendirmeleri. *Mesleki Eğitim Dergisi*, 3(6): 1-52.

Expanded Abstract

Universities contribute scientifically, culturally, and economically to the cities they are domiciled in, and thereby enliven the social lives therein. By way of opening the door to the arrival of thousands of students, causing the enlivening of their cities' economies thanks to the expenditures being made by their students, and by way of paving the road to the cultural exchanges, universities and colleges contribute to a regional development.

The Kafkas University, where the research was made, is in the city of Kars. Having a collapsed economy until the establishment of the university, Kars has displayed an economical, industrial, and cultural development following the opening of the university and thanks to the increase in the student population. However, opening up of at least one university in every city has brought about a competition working particularly against the provincial universities. Cities and universities with lower competitive power in view of their geographical features, climates, development levels, and that of the facilities being offered therein to the students have been failing to keep their students at home. Students of the Kafkas University Faculty of Education (KÜEF), too, have begun enrolling to other universities by way of undergraduate transfer.

Students' leaving their school may be perceived as the students' dissatisfaction from the university. City of Kars and the Kafkas University cannot compete with other cities and universities. Diminish in the number of students also diminishes the students' economical and cultural contributions both to the university, and to the City of Kars. It may be thought that similar problems are encountered, or likely to be encountered in other provincial universities with similar features. It is necessary to look into the causes of the problem in order to solve the problem.

Loss of students by way of undergraduate transfers is a negative competition for the provincial cities and universities, which is quite difficult to be overcome by the provincial universities under the current conditions. By way of examining the facilities and conditions of the city, as well as the quality of the facilities and education being offered to the students by the university, which are thought to be causing the student loss in this direction, it is hereby intended to look into the causes of the student transfers in view of certain variants according to the respective opinions of the students.

The main purpose of this study with the quality of a research in descriptive survey model is to reveal the awareness of the KÜEF about the interuniversity undergraduate transfer in view of certain socio-demographical variants. Sub-purposes of the research in this direction intend to ascertain whether the causes of the undergraduate students' transfers to other universities display a meaningful difference as per the variants of program, gender, teaching type, and place of residence of the students. Researcher collected data via "Personal Information Form" and via an assessment instrument, named "University Undergraduate Transfer Scale" (ÜYGÖ) and developed by the same researcher, for the purpose of collecting data about the independent variants, and describing the personal characteristics. ÜYGÖ is a five-factor (dimensional) scale, formed of 22 articles, and evaluated as 6-point Likert type. The aforementioned factors are named as City's Effect, Teaching Process, University's Effect, Negative Academicianhip, and Academician-Student relations. KMO value of the scale is 84 (n=358). Bartlett's integrity test was found as 2866.064 with the significance level as $p < 0.00$. Degree of freedom is 231. Total variance indicated in the five-factor scale is 58.711. Range of the factor load values varies between .844 and .451. Total Cronbach

Alpha Reliability Coefficient of the assessment instrument is .86.

Looking into the data about the sub-dimensions of the scale in consequence of the analysis, students pointed out to “Negative Academicianship” as the most important cause of the undergraduate transfers to other universities. “City’s Effect”, “Teaching Process”, “Academician-Student Relations” are successively ranked after it. The lowest arithmetic mean appertains to the dimension of “University’s Effect”. KÜEF students single out the negative academicianship as the most important cause of their wish to transfer to other universities. Students see the academicians teaching themselves as discriminating and incompetent. However, no significant difference was revealed between the groups as per the gender variable.

Participants’ opinions about the dimensions according to the teaching type variant show significant difference in the dimension of the City’s Effect. City’s effect is seen as more decisive among the daytime education students than among the evening education students in their decisions to leave the university.

A significant difference was found in the dimension of negative academicianship from the one-way variance analysis of the participants dimension scores (Anova) as per the variant of the place of residence. Students coming from the Eastern and Southeastern Anatolian regions assessed the negative academician behaviors different than the students coming from the other regions. The articles in this dimension of the scale point out to discrimination. Students from other regions assessed the effect of negative academicianship in the undergraduate transfers relatively less than the others.